

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การถอดความจากโคลงโลกนิติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง โคลงโลกนิติข้อคิดสอนใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การถอดความจากโคลงโลกนิติ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การถอดความหรือถอดคำประพันธ์

ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายของคำว่า “ถอดความ” หมายถึง แปลให้เข้าใจความได้ง่ายขึ้น

การถอดความจากบทร้อยกรอง คือ การอธิบายความหมายของคำและเค้าโครงเดิมของบทร้อยกรอง โดยอาจอธิบายจากบทร้อยกรองที่เป็นบทบรรยายหรือพรรณนาโวหาร ทั้งนี้ การถอดความมีประโยชน์ คือ ทำให้เข้าใจบทร้อยกรองบทนั้นได้ง่ายยิ่งขึ้น

หลักการถอดความจากบทร้อยกรองมีแนวทาง ดังนี้

๑. ต้องรู้ความหมายของคำศัพท์ในเรื่องนั้นๆ อย่างถูกต้องถ่องแท้ เพราะจะช่วยให้สามารถถอดคำประพันธ์จากเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

๒. ศึกษาเนื้อหาโดยรวมของเรื่องนั้น ๆ ว่าเรื่องนั้นกล่าวเกี่ยวกับอะไรเป็นสำคัญและต้องทำความเข้าใจเรื่องนั้นให้แจ่มแจ้ง ชัดเจน

๓. ถอดความที่ละบรรทัด/หรือที่ละวรรค ด้วยภาษาของตนเอง โดยคำนึงถึงเรื่องราวก่อนหน้านั้น

๔. ทำความเข้าใจกับประโยคที่ถอดความให้เข้าใจอย่างถูกต้อง ชัดเจน

๕. เรียบเรียงข้อความใหม่เหมือนการพูดเล่าเรื่องราวนั้นให้ผู้อื่นฟัง เพราะจะทำให้ได้ตรวจทานการถอดความได้ดีขึ้น

ตัวอย่าง การถอดความจากโคลงโลกนิติ

นาคีมีพิษเพียง	สุริโย
เลื้อยบ่ทำเดโช	แซมซ่า
พิษน้อยหยิ่งโยโส	แมลงป่อง
ชูแต่หางเองอ้า	อวดอ้างฤทธิ์

ถอดความได้ว่า งูเป็นสัตว์ที่มีพิษแรงกล้าเหมือนดังพระอาทิตย์ แต่มันกลับชอบเลื้อยซ่า ๆ ไม่แสดงอาการอวดอ้างอำนาจแต่อย่างใด ต่างจากแมลงป่องที่มีพิษน้อยแต่ชอบอวดอ้างชูหางตัวเองเพื่อแสดงอำนาจ

ปลาร้าพันห่อด้วย	ใบคา
ใบก็เหม็นคาวปลา	คละคลุ้ง
คือคนหมู่ไปหา	คบเพื่อน พาลนา
ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง	เฟื่องให้เสียพงศ์

ถอดความได้ว่า ปลาร้าที่มีกลิ่นเหม็นหากเรานำใบคามาห่อ กลิ่นเหม็นของปลาร้าย่อมติดไปกับใบคานั้นด้วย เหมือนกับการคบเพื่อน หากเราคบเพื่อนไม่ดี เราก็จะได้รับแต่สิ่งไม่ดี ทำให้เสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ซึ่งตรงกับสำนวนที่ว่า “คบคนพาล พาลพาไปหาผิด”

ประโยชน์ของการถอดความจากโคลงโลกนิติ

การถอดความจากโคลงโลกนิติ จะช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดที่อ่าน เพราะเนื้อหาของโคลงโลกนิตินั้น มีถ้อยคำภาษาบางคำที่เป็นภาษาโบราณ มีคำยากที่คนทั่วไปไม่คุ้นเคย ไม่ได้ใช้สนทนาสื่อสารในปัจจุบัน จึงจำเป็นที่จะต้องถอดความ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาเข้าใจจุดประสงค์ของผู้แต่ง เข้าใจเนื้อเรื่องโดยรวมว่า โคลงโลกนิติในแต่ละบทนั้น สอนเกี่ยวกับอะไร เตือนสติเกี่ยวกับเรื่องใดเป็นสำคัญ ดังนั้น การถอดความจึงมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเรียนรู้โคลงโลกนิติได้เป็นอย่างดี